ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการให้บริการฝนหลวงของสำนักฝนหลวงและการบินเกษตร

หัวหน้าโครงการ : รศ.ดร.เอมอร อังสุรัตน์ **สังกัดหน่วยงาน :** มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้ 1) เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อการให้บริการฝนหลวงของสำนักฝนหลวงและการบินเกษตรในพื้นที่ร้องขอฝนภาคกลาง จังหวัดอุทัยธานี นครสวรรค์ และลพบุรี 2) เพื่อทราบความคิดเห็นของผู้รับบริการฝนหลวงของ 3 จังหวัดในการพัฒนาการบริการฝนหลวงให้เกิดความพึงพอใจ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ เกษตรกรผู้เคยร้องขอฝนกับเกษตรและสหกรณ์จังหวัดและสำนักฝนหลวงและการบินเกษตรและเกษตรกร หรือ ผู้นำชุมชนในเขตอำเภอแล้งซ้ำซาก รวม จำนวน 171 คน ประกอบด้วยจังหวัดอุทัยธานีจำนวน 32 คน จังหวัดนครสวรรค์จำนวน 42 คน และจังหวัดลพบุรีจำนวน 97 คน

วิธีวิจัยใช้ แบบระดมความเห็น แบบสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนสถิติในการทดสอบสมมติฐาน คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในการให้บริการฝนหลวงจากศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวงภาคกลางอยู่ในระดับมาก เกินร้อยละ 50 ขึ้นไป มี 4 ประเด็น ประกอบด้วย 1) การให้บริการตามความเหมาะสมของช่วงเวลา ทั้ง 3 ช่วง ประกอบด้วย ช่วงเดือน ก.พ.- กลางเดือน พ.ค. ในฤดูแล้ง ช่วงกลางเดือนพ.ค.- กลางเดือน ก.ย. เพื่อการเพาะปลูกในฤดูฝน และช่วงกลางเดือนก.ย.-ต.ค. เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำให้กับเขื่อน 2) ความเพียงพอของปริมาณน้ำฝนจากผลการปฏิบัติการฝนหลวงตามชุมชนที่ร้องขอ 3) ความแม่นยำของการทำฝนในพื้นที่ และ 4) การแจ้งข้อมูลปริมาณการตกของฝนในวันที่มีการปฏิบัติการ

ปัญหาที่พบในการให้บริการฝนหลวงจากศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวงภาคกลาง เกินร้อยละ 50 ขึ้นไป มี 8 ประเด็น ตามลำดับ ประกอบด้วย 1) ไม่ทราบวิธีการร้องขอ 2) ไม่ทราบแหล่งร้องขอ 3) ไม่ทราบช่วงเวลาในการตั้งฐานปฏิบัติการ 4) ไม่ทราบช่วงเวลาในการปฏิบัติการ 5) ไม่ทราบพื้นที่เป้าหมายในการปฏิบัติการ 6) ไม่ทราบวันที่ขึ้นปฏิบัติการ 7) ไม่ทราบสาเหตุที่ไม่สามารถปฏิบัติการ และ 8) ไม่ทราบผลการปฏิบัติการ

ผลการระดมความคิดเห็นได้แผนปฏิบัติการฝนหลวงสำหรับพืชเศรษฐกิจ โดยข้าวนาปีต้องการฝนในช่วงเดือน มิ.ย.-ก.ย. และไม่ต้องการฝนช่วงเดือน พ.ย.-ธ.ค. ข้าวนาปรังต้องการฝนในช่วงเดือน ม.ค.-เม.ย. และ ธ.ค. ส่วนอ้อยต้องการฝนในช่วงเดือน ก.พ.- ส.ค. ส่วนช่วงที่ไม่ต้องการฝน คือ ช่วงเดือน ต.ค. –ธ.ค. และ ม.ค. สำหรับแผนปฏิบัติการฝนหลวงที่เหมาะสมในการจัดการไฟป่า เพื่อการป้องกัน คือ ช่วงเดือน ม.ค.-เม.ย. ก.ย.-ต.ค. และ ธ.ค. ส่วนเพื่อการบรรเทา คือ ช่วงเดือน ม.ค.-เม.ย. และ ธ.ค.